

Niculescu, în rolul unui soț „rezonabil“, face puntea între generații, impunându-și o interpretare sobră, nuanțată. Aripa tânără pare puțin timorată de vecinătatea „leilor“ și încearcă să-și ascundă, sub o mască de vivacitate, complexele. Lamia Beligan pune mult nerv, dar prea puțin umor, în personajul unei femei aflate în căutarea „plenitudinii“. Cesonja Postelnicu este ușor stridentă în rolul unei tinere emancipate, iar Silviu Biriș este dinamic, dar vizibil dezavantajat de partitura monocordă. Medeea Marinescu, în rolul consistent al tinerei acțiței, parteneră a dramaturgului, estompează efectele, mai ales în scena suculentă a monologului nocturn.

Performanța acestui spectacol ar trebui immortalizată pe peliculă, pentru a oferi celor ce vin o excelentă versiune „Beligan forever“.

Teatrul Național „I. L. Caragiale“ din București – Egoistul de Jean Anouilh. Regia: Radu Beligan. Scenografia: Viorica Petrovici. Coloana sonoră: George Marcu. Distribuția: Radu Beligan (*Saint-Pé*), Damian Crășmaru (*Gaston*), Carmen Stănescu (*Ardèle*), Lamia Beligan (*Lucie*), Cesonja Postelnicu (*Marie-Christine*), Silviu Biriș (*Arthur*), Mihai Niculescu (*Bernard*), Medeea Marinescu (*Joséphine*), Mihai Fotino (*Doctorul*), Sanda Toma (*D-na Boudard*). Data reprezentației: 16 noiembrie 2004.

Nicolae PRELIPCEANU

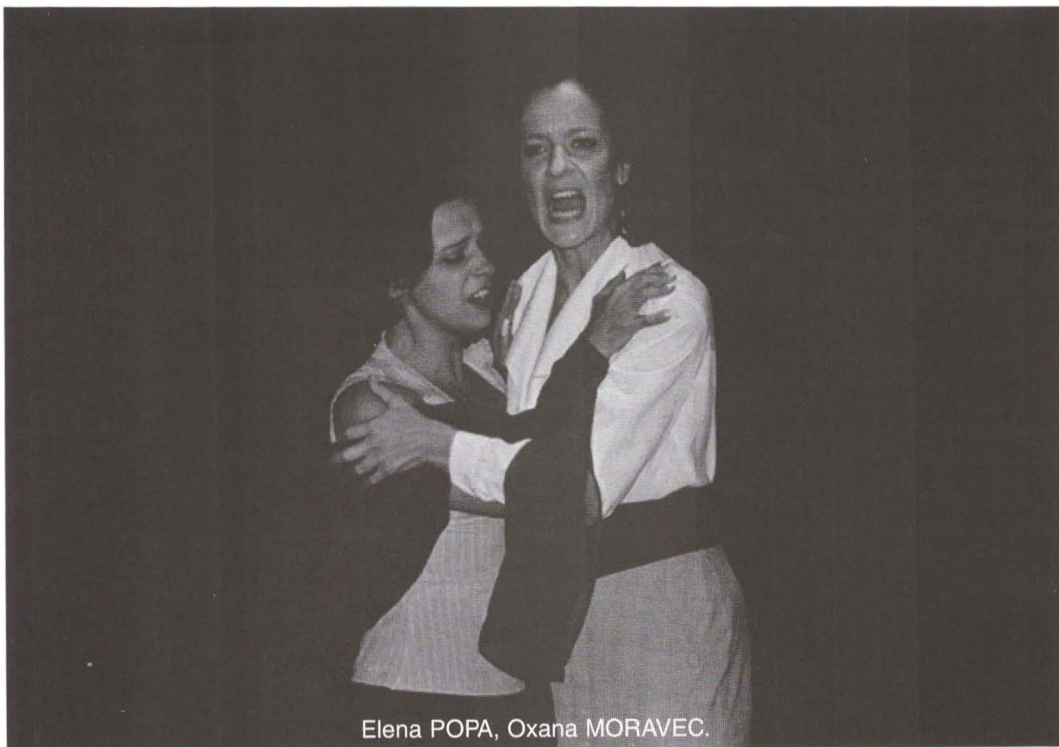
Alexandru Dabija cu Cehov la Ploiești

Probabil cea mai frecventată piesă a lui Cehov, alături de *Unchiul Vanja*, *Trei surori* îi prilejuiește lui Alexandru Dabija, la Teatrul „Toma Caragiu“ din Ploiești, o creație remarcabilă, originală, fără a putea fi acuzată de iconoclastie. Fapt cu atât mai dificil cu cât asupra acestui text s-au încercat directori de scenă de toată mâna și din toate generațiile, dând uneori impresia că resursele cehoviene sunt epuizate. Nu și pentru un regizor ca Alexandru Dabija.

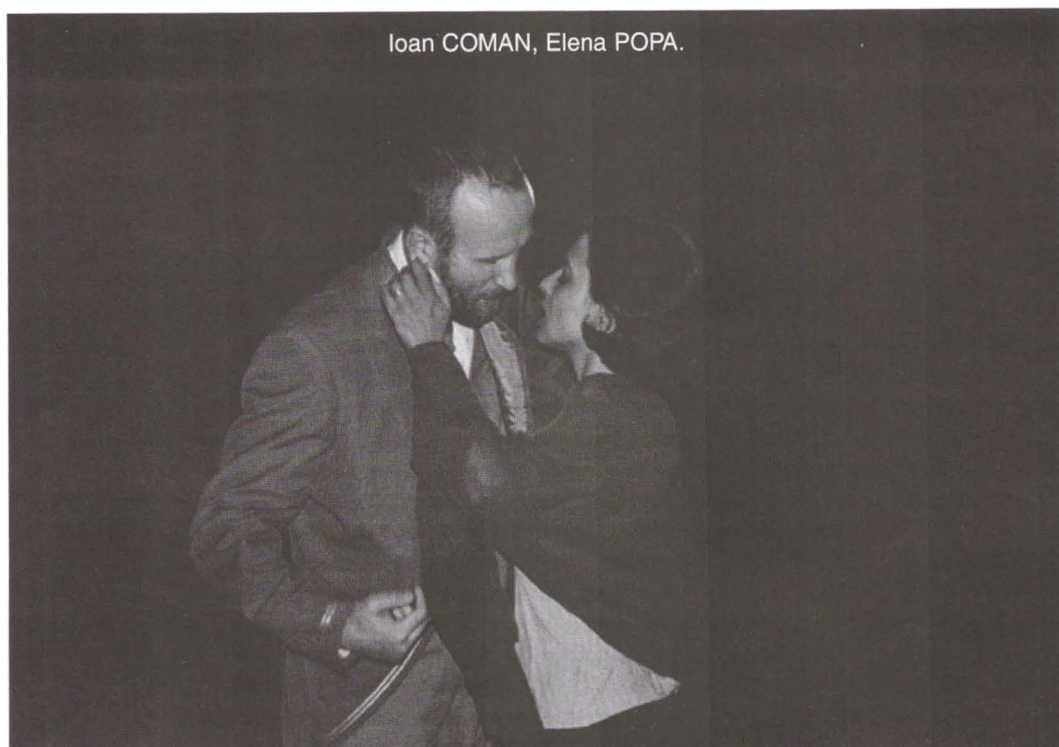
În ultimă analiză – sau în prima, poate? – drama celor trei surori este una de esență bovarică. Visul acestora de a se întoarce într-un „paradis“ pierdut conține, în subtext, și o schiță a unei caricaturi a fundamentalului vis omenesc de a regăsi Paradisul inițial...

Toată povestea, mai precis toată țesătura poveștilor individuale care constituie marea tristețe comună, se întâmplă într-un spațiu de trecere, între afară și salon, acolo unde lucrurile iau o turnură așezată, la masă, un spațiu și un timp al stabilității acela. Aici, în fața ochilor noștri, Olga, Mașa, Irina și cei din jurul lor sunt, în permanență, în trecere. Exact cum își și închipuie cele trei surori viața în orașul de provincie, ca un popas în drumul spre Moscova. Alexandru Dabija a subliniat acest lucru, esențial pentru înțelegerea dramei, construind o „scenă în scenă“, pe unde se perindă cu toții, surorile, fratele lor, Andrei, cei doi curtezani ai Irinei, Tuzenbah și Solionâi, doctorul Cebutâkin, cel care nu mai știe nimic, a uitat totul și citește numai ziare, Kulâghin, Anfisa și Ferapont, spațiu peste care, sub ochii noștri mirați, se înstăpânește Natașa, cumnata mahalagioaică a surorilor cu aer mai aristocratic.

Există în text mai multe niveluri ale visului, dar acesta e singurul motor al vieții personajelor, să zicem sus-puse. El, însă, lipsește cu totul din viața celor de

Elena POPA, Oxana MORAVEC.

Ioan COMAN, Elena POPA.

jos, a Anfisei și a lui Ferapont. Dacă *Verșinin* (Ioan Coman) se exaltă pițigăiat la gândul vieții celor de peste 2–300 de ani, Solionâi își imaginează cum va fi și vor trăi oamenii peste 20–30 de ani. Dacă ne gândim că piesa a fost scrisă în 1900, proiectul lui e de mult trecut în acest moment. Doar al lui Verșinin mai are șanse, e încă în stare pură, de neîntâmplare. Cât despre cele trei tinere femei, ele își fac planuri pe câteva luni („la toamnă vom pleca la Moscova“) și tocmai ele sunt cele care rămân. Ironia sorții bântuie serios prin subsolurile textelor lui Anton Pavlovici.

Cele trei tipuri feminine prilejuiesc actrițelor Oana Moravec (*Olga*), Elena Popa (*Mașa*) și Ada Simionică (*Irina*) creații care se rețin. Ironia străpunge tristețea în vocalizele Olgăi: „*Vaaaaai! Ce obosită sunt!*“, dar subliniază și disperarea care învăluie totul, cu toată bucuria aparentă din replicile inițiale, de la ziua Irinei, care împlinește 20 de ani. Nadiana Sălăgean creează o foarte credibilă Natașa, care pune brutal stăpânire pe casă; ea le trasează chiar, printr-un ingenios efect de scenografie-regie, calea „cea dreaptă“ personajelor, instalând un preș lung ca o și mai lungă potecă și apoi un plastic protector. Ea este, în fond, mesagerul tristei realități pentru vag aristocraticile surori, pe care, din nou ironic, Cehov o opune tuturor viselor și proiectelor celorlalți. În limbaj istoric, ea este reprezentanta burgheziei care se înstăpânește, cu obiceiurile ei semipopulare, peste domeniul de altădată al aristocrației. Cu preșul ei, ea le trasează, apoi, „calea, adevărul“ și, poate, chiar „viața“.

Alexandru Pandele e un Ferapont care contrapuntează, trezind ilaritatea, frământările personajelor. Adrian Ancuța își joacă rolul de personaj resemnat cu viața sa, Mihai Calotă e și el convingător în rolul baronului Tuzenbah. Tudor Smoleanu mi s-a părut mai palid în „evoluția“ sa în jos, ratarea lui e, de altfel, chiar în text, mai puțin spectaculoasă decât aceea a doctorului Cebutâkin, excelent

Tudor SMOLEANU, Constantin COJOCARU.

interpretat de Constantin Cojocaru. Finalmente, probabil că acesta e spectacolul care confirmă o actriță – Elena Popa – cu mari resurse pentru tragic, dar și pentru drama burgheză, să-i zicem așa, cum e și pentru rolurile ce înglobează și grotescul din teatrul postmodern, calități pe care i le-a exploatat și Radu Afrim.

Scenografia, clasică, a lui Ștefan Caragiu, îl servește de minune pe regizorul Alexandru Dabija, rezultatul fiind un spectacol de mare intensitate a emoției dramatice și puternic tranzitiv de pe scenă în public.

Teatrul „Toma Caragiu“ Ploiești – Trei Surori de A.P. Cehov. Traducere: Moni Ghelerter. Consultant versiune scenică: Izolda Vîrsta. Regia artistică: Alexandru Dabija. Scenografia: Ștefan Caragiu. Asistent regie: Nicolae Urs. Cu: Oxana Moravec (*Olga*), Elena Popa (*Mașa*), Ada Simionică (*Irina*), Tudor Smoleanu (*Andrei*), Nadiana Sălăgean (*Natalia*), Ioan Coman (*Vershinin*), Mihai Calotă (*Tuzenbah*), Constantin Cojocaru–Nicolae Urs (*Cebutăkin*), Adrian Ancuța (*Kulăghin*), Karl Baker (*Solionăi*), Lucian Ștefănescu (*Anfisa*), Alexandru Pandele (*Ferapont*).

Constantin PARASCHIVESCU

Mama și fiul, pe scena debutului

Prezența Maiei Morgenstern pe afișul unui spectacol e o garanție de calitate de afluență. Nu mai e nevoie să spunem de ce, palmaresul actriței e edificator în această privință, a fost numită actrița anului, iar dacă ar fi să selectăm dintre însușirile sale pe cele cu mare rezonanță, am reține mai întâi formidabilul temperament dramatic, apoi disponibilitatea de a alterna și îmbina registrele, de la tragic la comic, inteligența și forța vulcanică ce o caracterizează. Evident, o vedetă în adevăratul înțeles al cuvântului. Căreia ar merita, poate, să i se dedice chiar o piesă.

Un gând inspirat al conducerii Teatrului Evreiesc de Stat i-a oferit șansa întâlnirii cu o piesă care, dacă nu i-a fost dedicată, îi reprezintă celebritatea: *Tango final* (nu *Tangou*, cum greșit e transcris pe afiș și în program) de Mario Diamant. Scriitor și ziarist, născut la Buenos Aires în 1942, din părinți evrei polonezi, cu piese reprezentate în America Latină și Europa, S.U.A., corespondențe și articole pentru publicații din Miami, Madrid, New York, Geneva, Tel Aviv, Cairo. Una dintre piese, inspirată din viața mamei sale, *Cartea lui Ruth*, a fost jucată și pe scena acestui teatru în 2002, iar *Tango final*, reprezentată acum, evocă ușor nostalgic și cu umor seducția pe care i-o provocau vedetele cinematografice adolescentului ce petrecea ore întregi în fața ecranului, visând la o viață galantă și aventuroasă. Aluzia la tangou, „cea mai originală expresie muzicală argentiniană“, cum îl definește, are în vedere sugestia de „pândă“, nu între parteneri eleganți la dans cum ne-am închipui, ci între pisică și șoarece înainte de deznodământul fatal. Asta pentru că între Valeria Duran, fostă vedetă de cinema retrasă de 20 de ani în anonim, și tânărul reporter Diego Goldstei, venit să-i ia un interviu, se insinuează o cursă de identitate cu dezvăluiri și învăluiri, un joc de-a sincere mărturii și retractări, în care fosta glorie știe să-și valorifice resursele de teatralitate și neprevăzut, iar tânărul, care a avansat totuși cam mult în iscodirea divei, riscă prețul fatal al propriei îndrăzneli.